

Ми тут: <http://www.kmpzt.org.ua> На фейсбуці — у групі "ПРОМІНЬ ПРОСВІТИ ЄДНАННЯ"

СУСПІЛЬНЕ МОВЛЕННЯ — ЦЕ ЯК «ІГРАШКИ РАМБАЛЯ КОШЕ» В УКРАЇНСЬКОМУ ВАРІАНТІ

(Читайте на 3-й стор.)

Під знаком біди

У ніч на 16 квітня мені наснився важкий, тривожний сон, і я прокинувся з передчуттям якоїсь невиразної біди. Але день пробіг у звичних турботах, які примусили відступитися поганому настрою. І нічна зміна з 16-го на 17-е була для мене звичною, не гіршою від інших. О 6-й ранку диспетчер оголосив: «3-я бригада, терміново!». Я — не 3-я бригада. Та й кожен другий виклик у неї терміновий. Не звернув особливої уваги, передав напарнику автомобіль та й поспішив додому, за новим днем і новими проблемами. Вдома відразу поставив на зарядку смартфон, що розрядився за ніч. Він включився і кинув мені в обличчя грудкою каміння: страшенна аварія на перехресті проспекту Металургів та вулиці Героїв АТО! Восьмеро загинуло відразу, півтора десятка важко травмованих... Поганий сон збувся у повному обсязі.

Оскільки маю водійське посвідчення, видане в грудні 1971 року (а останні 30 років працюю на швидкій допомозі), то й аварій я бачив набагато більше, ніж хотілося б. Зазвичай така кількість жертв буває або на трасі, де великі швидкості, або на залізничних переїздах. А цього разу — у місті, в маленькому автобусі, у світлі пору доби. Це не вкладається в голову, тобто потребує детального осмислення.

Разом із самою звісткою про аварію надійшла інформація про винуватця: літній і важко хворий водій «Мазди» на швидкості у 100 кілометрів чи більше виїхав із другорядної дороги на некеруваному перехресті і протаранив мікроавтобус, який віз у цей ранковий час людей на роботу. Від удару мікроавтобус вилетів на зустрічну смугу і врізався у великий автобус. Хто заміряв швидкість «Мазди»? Удар на швидкості в 100 км/год. розтрощив би щент легковик, а на фотографії в нього фактично пошкоджено моторний відсік, але вціліло лобове скло, нормально відкривалися та закривалися двері. Так, подушки безпеки захистили водія та пасажирів машини, а що захистило саму машину? Куди ж поділася енергія удару? Усе перелоалося мікроавтобусу? Маса «Мазди» — 1400 кг та ще вага двох людей. Маса

«Мерседес-Спрінтер», в залежності від модифікації, від 2500 до 3500 кг та ще вага 24 людей. Страшенні, катастрофічні руйнування «Мерседеса» викликані зіткненням з автобусом «МАЗ», який стоїть на узбіччі за зупинкою «Центр адміністративних послуг». Тобто, «Мерседес» перетнув усі смуги руху до зіткнення і навіть не погасив інерцію свого руху? Якими були його маса та швидкість? Перевізник негайно оприлюднив роздруківку з системи навігації, де зазначено, що в мікроавтобусі було 24 пасажирів, що передбачено його технічною характеристикою, швидкість на момент зіткнення 46 км/год. І ще дві деталі з роздруківки: стан двигуна — вимкнений, напруга бортової мережі — 5,3 вольт. Він їхав на швидкості 46 км/год. з вимкненим двигуном по рівній дорозі? Навіть маленька брехня викликає велику недовіру! Показники знято, скоріше за все, вже після зіткнення: двигун розтрощено, електрообладнання замкнене. Звідки взявся показник швидкості, а головне, для чого? У таких випадках кажуть: «Слідство розбереться...». Розслідування, начебто, доручено області. Це дає надію! У Кривому Розі, як свідчить досвід, ніякого слідства немає. Є тільки напускний вигляд компетентності за цілковитої профанації. Є шмаркачі-

«Клімат безкарності в Україні»: правозахисник коментує звіт Держдепу США про порушення прав людини

У доповіді бюро з питань демократії, прав людини і праці Держдепартаменту США прослідковуються досить жорсткі формулювання, коментує документ Громадському радіо правозахисник Богдан КРИКЛИВЕНКО.

Наприклад, у доповіді зазначають, каже він, що більшість серйозних порушень прав людини так і не знайшли належного, або адекватного реагування з боку органів влади, що призвело до «клімату безкарності» в Україні. У доповіді 68 сторінок, вона поділена на частини. Зокрема, з великими блоками, які стосуються Криму та Донбасу, а також з великим блоком, який стосується підконтрольної України. «Звіт починається з історії, що трапилася наприкінці минулого року, коли 25-річний хлопець на третій день перебування в СІЗО, куди потрапив за крадіжку пляшки алкоголю, загинув, і до цього часу ефективного розслідування немає», — каже КРИКЛИВЕНКО.

Це історія про Дмитра ЛИСТОВНИЧОГО, який помер у Луцькому слідчому ізоляторі. Хлопець знаходився в СІЗО чотири дні за крадіжку пляшки віскі. Спочатку повідомлялося, що ЛИСТОВНИЧИЙ помер від гострого гепатиту, пізніше — що

хлопець покінчив життя самогубством. Родина Дмитра ЛИСТОВНИЧОГО опублікувала знімки тіла, на яких видно сліди

побиття. Родина подала скаргу, ГПУ розпочала кримінальне провадження.

Також Богдан КРИКЛИВЕНКО зазначає, що у звіті є декілька речень про те, що все ще не притягнуті до відповідальності особи, причетні до розстрілів на Майдані у 2014 році.

«РАКУРС», 22 квітня 2018 року
<https://hromadskradio.org/news/2018/04/22/klimat-bezkarnosti-v-ukrayini-pravozahysnyk-komentuye-zvit-derzhdepu-ssha-pro-porushennya-prav-lyudyny>

Посилання ДЛЯ ФОТО:
https://hromadskradio.org/sites/default/files/styles/news_cover_desktop/public/media/zobrazhennya_porushennya-prav-lyudyny.jpg?itok=zEf5LcKH

слідчі, які чекають команди, кого саме робити винним. Ще є начальник слідчого органу міського управління поліції Гоптарев, який не дуже й приховує свою участь у бізнесі на пасажирських перевезеннях. Головний важіль теперішнього слідства — це зволікання та приховування правди під виглядом таємниці слідства. І вони вже задіяні!

А про які причини аварії можна говорити вже сьогодні? А це ті, що існували і існують незалежно від «Мазди», що виїхала на перехрестя. Величезна кількість старих, зношених мікроавтобусів. Це через те, що немає грошей на нові. А грошей немає, бо ходять великі хабарі і мало залишається власникові. Спринтер» 1999 року випуску. Багато це чи мало? За радянських часів зовсім непоганий автобус «Ікарус» служив на міському маршруті десь 4 роки. І це при функціонуючій системі планово-запобіжного ремонту! А далі? Далі сумувалися люфти в усіх існуючих деталях, машина перетворювалася на «відро з болтами». І експлуатація ставала небезпечною і економічно не виправданою. Зараз ми щось здолали: чи то закони фізики, чи то здоровий глузд?..

Низькі професійність та дисципліна водіїв, бо ніхто їх до цього не готує. Та й не прийдуть хороші професіонали на важку роботу за низьку зарплату. Висока аварійність — через вкрай низьку організацію дорожнього руху, відсутність контролю з боку поліції, яка служить не закону, а начальству. Стоячих пасажирів у маршрутках не може бути не лише з причин дискомфорту, а й тому, що від перенавантаження зростає маса автомобіля і, як наслідок, зміщується вгору центр тяжіння, погіршується його керуваність. Всі засоби пасивної безпеки в автомобілях розраховані виключно на пасажирів, що сидять. Швидкість у 50 км/год. у місті є максимально допустимою, а не рекомендованою. Маршрутні транспортні засоби мають рухатися за графіком по спеціально відведеній смузі окремо від інших транспортних засобів і зупинятися виключно на об'їжджаних і позначених зупинках. Все це

передбачено правилами дорожнього руху і реалізовано в багатьох країнах. Ви зі мною не згодні і вважаєте фантазером? Побійтеся неминучої біди!

Відсутність безпечних та комфортабельних, великих автобусів залежить від того, що тим, хто окупував виконком, вигідно їх не мати. А нічого не вартий депутатський корпус не здатний досягти хоча б маленьких перемог. Відсутність покращення маємо тому, що ми з вами обрали такого міського голову і таких депутатів, що терпимо таких поліцейських і таких прокурорів, які не служать закону і людям.

Автомобіль — засіб підвищеної небезпеки. Аварії були і будуть, але це не стихія, не форс-мажор. І від нас із вами залежить, скільки буде аварій і якими будуть наслідки. За тиждень я вже бачу тенденцію: поховали і забули, пішли далі шукати смертельних пригод. Хтось із цікавістю фотографував, як водій і пасажир «Мазди» роздивляються своє пошкоджене авто, відвернувшись від поранених та загиблих. Хтось виставив відео, зняте з іншої маршрутки за хвилину після аварії. І два голоси за кадром: «Може стати та чимось допомогти?..» і «Та чим ти допоможеш?..». Люди забули, що можна просто допомогти піднятися, дати ковток води, зробити штучне дихання, затиснути чи перев'язати рану... Забули, що не можна просто стояти і дивитися або йти геть, коли помирають інші. Ми втратили орієнтири, зрадили самих себе.

До Саксаганського районного суду, де обирали запобіжний захід водієві «Мазди», підтягнувся ахметовський канал «Україна». Молоді, веселі, нахабні люди... Не помітно ані тривоги, ані співчуття. Просто цікаве видовище... Сенсація на один день! Хіба загибель людей — це привід для серйозних роздумів? Мають нагоду доповісти «Ахмет-хану» про те, що колись велике місто твердо стояло на колінах, надійно схоплене за горлянку його ординцями, яск з усіх видів діяльності він отримує своєчасно. А все інше неважливе!

Леонід БАГАШВІЛІ, м. Кривий Ріг

Як померла головна водна артерія України

Дніпро не вмирає, він де-факто мертвий, оскільки втратив здатність до самоочищення. Про те, як «реве та стогне» одна з найбільших річок Європи «Ракурсу» розповів еколог, доктор технічних наук **Євген Яковлев**.

— **Більшість екологів сьогодні погоджуються з тим, що Дніпро — це мертва річка. Що в розумінні фахівця означає термін «мертва»?**

— Кожна здорова ріка — жива екосистема, яка має здатність до самоочищення. Тобто вона здатна у природний спосіб позбавлятися надлишків забруднень. Дніпро не вмирає, він де-факто мертвий, оскільки втратив здатність до самоочищення.

— **Чому так сталося?**

— Насамперед тому, що він є техногенно-деформованим, у нього немає нормального поверхневого водообміну, а також стоку ґрунтових вод. На сьогодні продовжують нарощуватися зміни водного балансу і якості вод, які надходять у Дніпро. Однією з найголовніших проблем є недостатньо ефективне очищення промислових стоків. Попри те, що їх кількість помітно знизилася, **рівень забруднення** продовжує наростати.

— **Чи можливо якимось чином відновити природні параметри річки та її цикл самоочищення?**

— Якщо брати саме комплекс взаємодії поверхневих і наземних вод, то, на мою думку, це вже неможливо.

— **Деякі активісти вважають, що після спуску, наприклад, Київського водосховища поліпшиться проточність Дніпра і це добре позначиться на його екологічному стані. Що ви про це думаєте?**

— Річ у тім, що загалом спуск водосховища — процедура недостатньо вивчена, але, тим не менш, за першими параметрами вона є небезпечною. Мої колеги Олег Войцехович і В'ячеслав Шестопалов неодноразово помічали, що після спуску залишаються мули, які, висихаючи, можуть почати міграцію з вітром. Змінюється рівень ґрунтових вод, вони починають опускатися і тим самим тиснути на береги, посилюються ерозійні та зсувні процеси.

Крім того, сьогодні до Дніпра прив'язана маса водозабірних, портів споруд, і при спуску рівня вони всі опиняться в нових умовах. Тож для їх подальшої роботи потрібна буде перебудова. Не варто забувати і про те, що через спуск ми можемо викликати додатковий процес прискореної міграції забруднень. Відповідно, берегова зона Чорного моря може дуже сильно постраждати від цього.

— **Не секрет, що однією з головних проблем Дніпра є його обміління. З чим це пов'язано та якими можуть бути наслідки?**

— Проблеми обміління позбутися неможливо, тому що греблі зупиняють так званий твердий стік. Це піщано-глинистий матеріал, який іде нижньою частиною річкового стоку, і коли ставиться гребля, то він зупиняється.

Водночас сьогодні триває активний видобуток піску в низці водосховищ, через що порушується природний рівноважний профіль, який вже склався в умовах водосховищ. Так починається перерозподіл цих піщано-глинистих матеріалів, внаслідок чого починають з'являтися мілини біля опор мостів, де зменшений перетин русла річки та збільшена швидкість. Саме цей піщано-глинистий матеріал може виноситися, через що оголюються опори. Я чув, що в Україні такі тривожні сигнали були. Поступово збільшується ризик коливань мосту, через що можна вийти на аварійний режим експлуатації.

— **Гуляючи влітку набережню Києва, неможливо не помітити, що вода в Дніпрі неприродного зеленого кольору і від неї йде край неприємний запах. З чим це пов'язано?**

— Це пов'язано безпосередньо з процесом евтрофікації річки. Простіше кажучи, це процес аномального росту водної рослинності й зокрема синьо-зелених водоростей. Відбувається це через вкрай високий рівень фосфатів у воді, які є благодатним ґрунтом для розвитку мікроорганізмів. В результаті у воді зменшується кількість кисню, вона починає буквально гнити. Це призводить до масового мору риби. На жаль, процес цей зупинити неможливо, бо Дніпро нездатний сам себе очищувати. Не варто також забувати, що Дніпро «годує» приблизно 70% питного водопостачання України, хоча за якістю він **абсолютно непридатний**.

— **Куди ж дивляться відповідні інстанції?**

— Мої колеги, члени-кореспонденти НАН України Аркадій Шапар і академік Володимир Гончарук неодноразово звертали увагу на те, що у нас в питному стандарті близько 40 показників, в той час як у Європі їх приблизно 130. А фактично з цих заявлених 40 контролюється менш як половина.

— **Якою є ситуація з очищенням води в Україні?**

— У нас є системи очищення води, однак вони є малоефективними. В Україні використовують від двох до трьох ступенів очищення води, в той час як у розвинених країнах — від 8 до 12. Здебільшого у нас йде хлорування води, в

цивілізованому світі подібні методи давно не використовуються. Адже хлор вступає в реакцію з низкою сумішей, домішок і утворює великий ланцюжок токсичних сполук.

У Європі працюють ультрафіолетові, акустичні та інші, більш безпечні системи очищення. В умовах постійного забруднення великих українських річок, вода яких активно використовується в питному ланцюжку, ми за ефективністю очищення відстаємо від техногенних змін і тому формуємо підвищені ризики для здоров'я людей.

— **Чи є вихід з ситуації, що склалася?**

— На мою думку, насамперед необхідно максимально перейти на питне водопостачання з підземних вод. Подібна практика у нас є. Це було зроблено в Києві після аварії на ЧАЕС, коли необхідно було відірвати людей від водопостачання з забруднених Десни та Дніпра. Для цього у столиці пробурили близько 150 артезіанських свердловин, які сьогодні працюють як бювети.

Велика частина рекомендацій водно-рамкової директиви Європейського Союзу базується саме на обґрунтуванні переважного використання підземних вод для господарсько-питних цілей.

— **Продовжуючи тему Чорнобиля. Після аварії існувала загроза проникнення радіонуклідів у Київське водосховище. Завдяки заходам щодо захисту води від радіації більшу частину небезпечних речовин вдалося зупинити, але не всі. Зараз вони осіли в мулі Київського моря. Чи існує зараз небезпека змиву радіації вниз за течією?**

— Я сам чорнобильець, активно працював на місцях аварії з колегами-академіками Шестопаловим, Соботовичем, Бар'яхтаром та іншими. Виходячи з досвіду можу сказати, що наземна міграція і поверхневий змив радіонуклідів з промайданчика Чорнобильської АЕС був зупинений більш як на 90%. Однак те, що прийшло з повітряними потоками й осіло на поверхні водосховища, виключити не можна було. Протягом першого десятиріччя після катастрофи радіонукліди були поховані, покриті шаром непроникних піщано-глинистих порід і, таким чином, суттєвого впливу на якість дніпровських вод не чинили.

— **Чи існують у держави якісь єдині шляхи порятунку Дніпра?**

— На жаль, ні. Пояснюють це чиновники банальним браком грошей.

— **Які початкові заходи можна було б зробити, щоб зупинити процес деградації якості води?**

— По-перше, потрібна оновлена державна програма. По-друге, необхідно виходити на міжнародну співпрацю, враховуючи досвід інших країн. По-третє, створення ефективної системи моніторингу. Ну, і по-четверте, потрібно науково обґрунтувати граничнодопустимі зміни в басейні Дніпра. Дотримуючись цих пунктів, ми зможемо вийти на екологічно безпечний стан річки і по її басейну, і по прибережній зоні Чорного моря.

**Підготував Станіслав КОНДРАТЄВ, 11 квітня 2018 року
Фото Г. САЛАЙ.**

Найбільший шкідник екології Дніпра ховається від модернізації за збитковістю

Енергопостачальна компанія ДТЕК-Дніпрообленерго намагається ховатися від модернізації підприємства за допомогою звітів про збитковість підприємства. Про це повідомляє «Дніпроград» з відповідного звіту Виконавчого органу Товариства за 2017 рік.

«Загальні витрати Товариства на 2018 рік плануються в сумі майже 32,5 мільярда гривень без ПДВ. Виробнича собівартість складе 32 мільярди гривень, та у порівнянні з фактом 2017 року збільшиться на 3,8 мільярда гривень, переважно за рахунок збільшення вартості купованої електроенергії», — йдеться у повідомленні.

Згідно з прогнозом, купована електроенергія в собівартості складе 29,9 мільярда гривень, або 94%. У висновку сказано, що у поточному році прогнозується чистий збиток підприємства у розмірі 35,7 млн. грн., що вдало співпадає з витратами, які ДТЕК повинна взяти на себе для модернізації підприємства у результаті попередніх слухань.

Ольга АНДРОСОВА, сайт «Дніпроград», 24 квітня 2018 року

Кривава ДТП у Кривому Розі: підприємство, якому належав автобус, можуть позбавити ліцензії

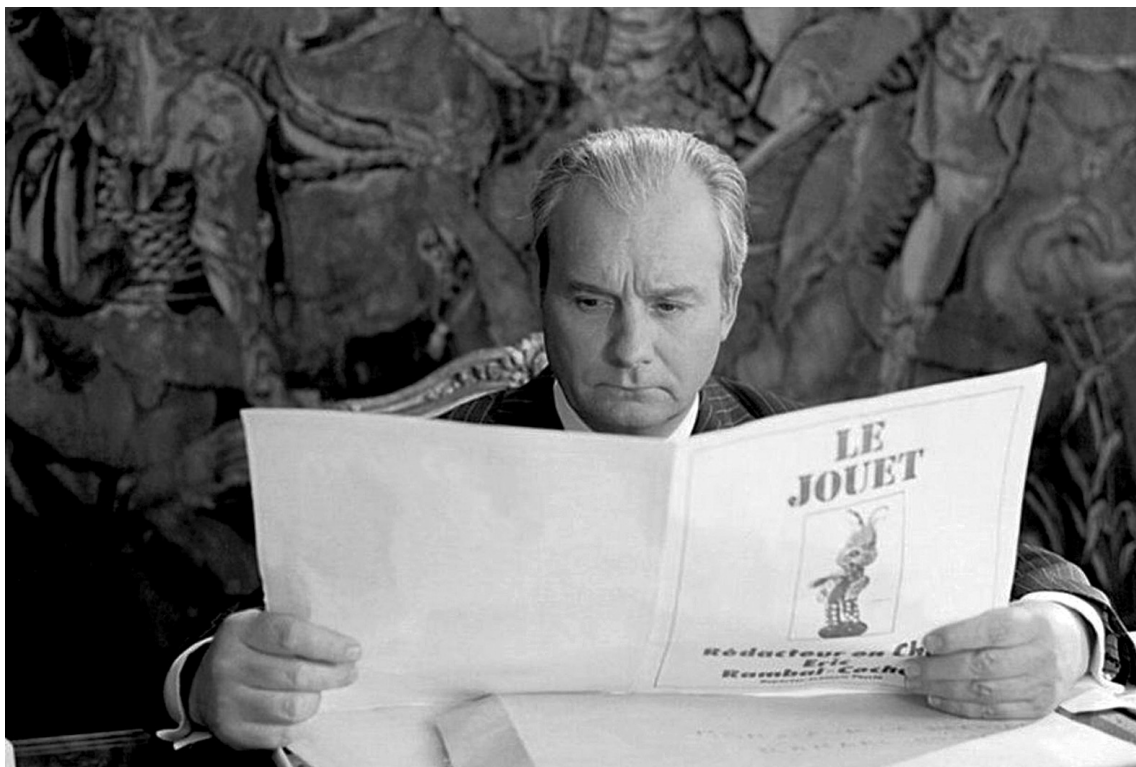
Підприємство «Північтранс», працівники якого перебували в автобусі під час жорстокої ДТП у Кривому Розі, може бути позбавлене ліцензії через виявлені порушення. Про це повідомляє «Дніпроград» з повідомленням на «Громадське».

Поліція направила до Державної служби з безпеки на транспорті запит на отримання акту розслідування аварії у Кривому Розі. Слідчий управління розслідувань злочинів у сфері транспорту Кривого Рога Микита Гаркало зазначив, що в автобусі на момент ДТП перебувало 26 осіб, хоча згідно з техпаспортом, автобус обладнано для перевезення 25 людей. «Під час огляду автобуса Mercedes Sprinter замість 20-ти в салоні було виявлено сидячих місць 14. Всі інші місця були стоячі. Це питання залишається відкритим. Маршрутка належить «Північтранс» (приватне підприємство, зареєстроване в Одесі)», — зазначив Гаркало.

За його словами, у Кривому Розі діє представництво цієї компанії. «Ім вручено запит з метою надання пояснень, чому було 14 місць замість 20-ти. Чому на одного пасажирів було більше. Буде підніматися питання у подальшому про зняття ліцензії з «Північтранс» на перевезення пасажирів», — наголосив слідчий. Він зазначив, що наразі поліція відповіді від підприємства не отримала.

Іван МУРАХА, сайт «Дніпроград», 24 квітня 2018 року

Не багато краща ситуація і в Кривому Розі, де справи із працевлаштуванням істотно не змінилися за останні півтора десятиліття, коли і я це відчув сам на собі. Тоді, після третього протестного голодування, я був змушений піти з роботи на ТРК «Криворіжжя» (хоча вже на той час та-

звернення до Президента України, до уряду, до Верховної Ради і до журналістської спільноти з метою захистити Суспільне телерадіомовлення України. Крім того, серед звільнених за тим агресивно проведеним скороченням була і редакторка радіомовлення з Кривого Рогу Олена МАКОВІЙ,

роду «прокладок» між експертами, яким вони лише мають підставляти мікрофони, бо вибір того чи іншого експерта з різних питань можуть, врешті, взяти на себе керівники філій і таким чином, змовившись із місцевими чиновниками, регулярно вдаватися до маніпулювання.

СУСПІЛЬНЕ МОВЛЕННЯ – ЦЕ ЯК «ІГРАШКИ РАМБАЛЯ КОШЕ» В УКРАЇНСЬКОМУ ВАРІАНТІ

Духовно все дрібнішають і дрібнішають люди. Бо все менше людяності у наших стосунках, все помітніше – прагнення щось урвати для себе, прагнення виділитися на тлі інших і все менше – комусь безкорисливо допомогти. А від цього суспільство все активніше атомізується й ділиться на окремі групи-тусовки зі спільними інтересами домогтися якомога вагомшої матеріальної вигоди або – все більшої влади над іншими. І все це – попри підлур російсько-українську війну, яка мала б усе міцніше об'єднувати українців, і попри те, що церкви (які ми називаємо осередками духовності) виростають то тут, то там, неначе гриби після дощу. А тому дуже й дуже важливим елементом у справі підвищення рівня духовності в українському суспільстві на основі постійної уваги до прав людини та до її соціальної захищеності є становлення нещодавно створеного Суспільного телерадіомовлення України, де все це (на відміну від комерційних засобів масової комунікації) можна відстежувати й намагатися просуватися вперед у своєму розвитку.

То що ж ми сьогодні маємо в цьому відношенні і в якому напрямку насправді поки що просуваємось? Цей матеріал (публікований на основі фактів із роботи одного з місцевих підрозділів Суспільного мовлення України та на базі проміжних результатів однієї протестної акції) якраз і є спробою розібратися в процесах, які примушують поставити саме такий заголовок до нього та прийти до інших невітшних висновків.

НА АГРЕСІЮ НЕОБХІДНО ВІДПОВІДАТИ

Нещодавно, в лютому цього року, Дніпропетровська обласна організація Національної спілки журналістів України змушена була звернутися до керівництва держави (і до Президента України, і до уряду, і до керівника Верховної Ради) з тієї причини, що за її даними, «Національна суспільна телерадіокомпанія України запус-

тила і вже повним ходом реалізує механізм безпрецедентного за всі роки незалежності масового скорочення журналістів, режисерів, телеоператорів та інших працівників». При цьому також було зазначено, що коли в цілому по Україні скорочується близько половини працівників, то у філії ПАТ «НСТУ» «Дніпровська регіональна компанія» — майже сімдесят відсотків. І дуже відчутно таке скорочення (назване оптимізацією) дістало й Криворізьку філію, яка, за останніми прогнозами, має взагалі стати всього лише невеличким корпунктом у складі Дніпровської. Це означає (бо ж так уже воно безповоротно виходить!), що Кривий Ріг буде тепер переважно приречений на таку «об'єктивність» висвітлення, яку цілими роками і десятиліттями надзвичайно яскраво демонстрували ТРК «Рудана» і газета «Червоний гірник». А вони ж, наприклад, протягом майже двох місяців (починаючи з 22 листопада 2013-го року) не побажали помітити навіть цілий Євромайдан під вікнами виконкому міськради!.. То що вже казати про набагато менш помітні події?..

Дійшло до того, що навіть Віктор ОЖОГІН (а свого часу він керував ТРК у Дніпрі, пізніше — учасник російсько-української війни) був шокований тим, що відбувається: «Ніхто не міг собі уявити, до яких наслідків це призведе. Людей виганяють на вулицю, а обладнання залишається старе, якому вже майже сорок років!.. Куди мають піти ці люди? Це ж не слюсарі — скільки там робочих місць для телевізійників можна знайти у Дніпрі? Потрібна, мабуть, якась перекваліфікація. У Латвії, наприклад, реформування державного телебачення відбувалося упродовж 20 років, а у нас чомусь за один рік вирішили усі штати порізати...». Саме так його реакцію на свої запитання описав у своєму матеріалі «Ідея була гарною, але до розуму довести нікому» власкор по Дніпропетропціні газети «День» Вадим РИЖКОВ (від 9 лютого 2018 року)

кими протестами я домігся і підписання колективного договору між адміністрацією і профкомом, і розроблення правил внутрішнього трудового розпорядку, і поновлення виходу передач у прямому ефірі, і архівування радіопередач, і зміни таблички на вході до приміщення ТРК з радянської на — незалежної України...). І коли це було достатньо сил, то працював або вантажником на ринку, або чорноробом чи рекламним агентом десь у третьорозрядній газеті. А центр зайнятості, крім господарських робіт, так мені нічого реального й не зміг дати для працевлаштування: протягом не те що місяців, а навіть цілих років — аж до виходу на пенсію!..

Це я все — до того, що перспективи з працевлаштування тих, котрих викинули 2018-го року з роботи на вулицю за так званим скороченням, — мізерні. І особливо в тому випадку, якщо тобі вже під п'ятдесят або за п'ятдесят (а таких серед скорочених на рівні Дніпропетровщини немало). Тому і вважаю, що за таких умов це з боку ПАТ «НСТУ» був нахабний акт агресії. Бо дуже раптово нові господарі вчора ще величезного державного підприємства, скавши, що на всіх не вистачає коштів, почали самі визначати, хто має право робити далі, а хто хай собі їде геть. Однак у відповідь на такі войовничого стибу дії не можна залишатися пасивним і відмовчуватися. Ось чому, врахувавши все викладене вище, у відповідь на свого роду кадровий погром на Дніпропетровщині (в тому числі, — в Кривому Розі) я й написав вимоги з п'яти пунктів та надіслав заяву в ПАТ «НСТУ» поштою. Коли ж на них керівництво ніяк не прореагувало, я й поїхав 16-го квітня до Києва зі своєю акцією протестного голодування, аби домогтися їх виконання. Та не лише одні такі агресивного стибу дії спонукали мене на цей вчинок. Не менш важливим було й те, що я входив до складу тієї сотні з чимось журналістів, які 1-го листопада 2016-го року підписали

котре теж підписала те звернення на захист суспільного А ще вона є активісткою нашої громадської організації «Криворізьке міське правозахисне товариство», яке видає газету «Промінь Просвіти Є».

ЯК ЗУПИНИТИ ПРОЦЕС ФОРМУВАННЯ «ТЕЛЕРАДІОТОТАРИ»?

Перед поїздкою я виставив на своєму профілі у Фейсбукі (і поширив на кілька груп) свої вимоги, про які піде мова нижче. А також — ще п'ять пунктів пропозицій для ефективної організації роботи суспільного мовлення під заголовком: «Для того, щоб суспільне мовлення не стало «телерадіоотарою», необхідно...». Ось ці пропозиції:

1. Не спиратися під час прийняття рішень щодо формування редакцій у філіях на інформацію від тих керівників, які тривалий час сприяли піару місцевої влади і постійно нею заохочувались.

2. Не йти з метою організації ефективної роботи колективів у своїх філіях, передусім, шляхом повчань із центру, а насамперед ретельно вивчати ситуацію на місцях і застосовувати у своїй роботі досвід тих журналістів, які при цьому ще є і активістами українського громадянського суспільства.

3. Не намагатися під час формування редакційних колективів у філіях спиратися на, так би мовити, безконфліктних, які ще не мають досвіду боротьби за свої права, а навпаки: всіляко сприяти тим творчим працівникам, які його мають, і використовувати їхній досвід з метою контролю за роботою місцевих адміністрацій.

4. Не брати за основу під час збирання інформації в регіонах з метою її поширення Україною і за кордон лише інформацію зі своїх філій, але й перевіряти її перед поширенням, використовуючи інші джерела (в першу чергу, — громадські організації та їхні видання, що діють на місцях).

5. Поважати українських журналістів, які працюють на місцях, і не принижувати їх до рівня свого

Цю, на мій погляд, дуже важливу інформацію, я намагався донести і безпосередньо до керівників ПАТ «НСТУ» вже в Києві. Бо розумів, що, коли вони її не врахують, то отримають в результаті справді легку для управління структуру, але вона буде розрахована зовсім не на діяльність у регіонах самостійно мислячих, добросовісних професіоналів, а насамперед — на швидкі дії покірних їхній волі виконавців. Я тоді остаточно переконався, що мої пропозиції їх абсолютно не цікавлять. Так само, як не зацікавила і суть ось цих моїх вимог із метою захисту працівників філій ПАТ «НСТУ» на Дніпропетровщині:

1. Ініціювати проведення перевірок в телерадіоорганізаціях (із наступним оприлюдненням їх результатів) того, яким чином творчі працівники отримували підвищення в посадах протягом останніх десяти років (на території Дніпропетровщини)

2. Відмовитися від такого елементу кадрової політики в своїй діяльності, як переведення творчих працівників телерадіоорганізацій на вакансії, вже зайняті іншими працівниками, з наступним звільненням їх з роботи вже за кілька місяців.

3. Скасувати наказ про звільнення з роботи у Криворізькій філії ПАТ «НСТУ» редакторки радіо Олени МАКОВІЙ.

4. Прийняти рішення про те, що в процесі розбудови Суспільного телебачення й радіомовлення України ознайомлення працівників телерадіоорганізацій з переліком вакансій у підрозділах проводити обов'язково разом із ознайомленням їх із переліком їхніх обов'язків на посадах.

5. Надати відповіді на звернення від ГО «Криворізьке міське правозахисне товариство» та на інформаційний запит газети «Промінь Просвіти Є».

Уже з відповіді у письмовій формі на перший пункт голодування (а відповіді на мої вимоги

(Закінчення на 4 стор.)

(Закінчення. Початок на 3 стор.)

та деякі інші документи на 23-х сторінках я отримав на місці мого голодування безпосередньо перед входом до приміщення ПАТ «НСТУ» 18-го квітня) було зрозуміло, що його керівництво глибоко переконане в своїй абсолютній правоті:

«Відповідно до частин першої та другої статті 11 Закону України «Про професійний розвиток працівників», роботодавці можуть проводити атестацію працівників. Категорії працівників, які підлягають атестації, та періодичність її проведення визначаються колективним договором. Із вищезазначеного слідує, що роботодавець має право, але аж ніяк не обов'язок проводити атестацію працівників. Додатково інформуємо Вас, що в чинному колективному договорі Національної телекомпанії України відсутні положення про порядок проведення атестації працівників. Окрім зазначеного, звертаємо Вашу увагу на той факт, що законодавством України не передбачено обов'язок роботодавця проводити атестацію працівників для переведення на іншу посаду».

Тобто, виходить, що все вже наперед відомо: керівники (в центрі й на місцях) самі визначають, у кого з підлеглих вища кваліфікація, а у кого — нижча (по-іншому: «як хазяїн скаже, так і буде, без всілякої там демократії, а кому таке не подобається, нехай іде геть і не заважає працювати!»).

Пам'ятаєте, як подібного роду безмежний диктат був переконливо, у чудовій образній формі, продемонстрований у всесвітньо відомому кіно-шедеві французького режисера Френсіса ВЕБЕРА «Іграшка», за участю, зокрема, неповторного геніального актора Жана-Пєра РІШАРА,

СУСПІЛЬНЕ МОВЛЕННЯ – ЦЕ ЯК «ІГРАШКИ РАМБАЛЯ КОШЕ» В УКРАЇНСЬКОМУ ВАРІАНТІ

котрий зіграв роль безробітного журналіста-газетяра Франсуа ПЕРРЕНА? А сюжет його був побудований на тому, що того журналіста помітив у великому супермаркеті посеред іграшок синок мільярдера Рамбаля КОШЕ Ерік і примусив свою багатолюдну прислугу запакувати його у вигляді іграшки в ящик та доставити в свою дитячу кімнату з метою різних розваг. І уже там, в ролі живої іграшки, журналіст подружився з Еріком і запропонував тому разом випустити газету до «іграшки Рамбаля КОШЕ», на що хлопець із задоволенням пішов. Так ось у такій ролі «іграшок» опинилися сьогодні, на мій погляд, у компанії під керівництвом Зураба АЛАСАНІІ і Олександра ЛІЄВА «сотоваріщі» вибрані ними підлеглі, які особливо й не будуть їм опиратися. А чому не будуть? Та тому, припускаю, що відбирали їх якраз на базі тієї «методи», проти якої я і застерігаю у своїх п'яти зацитованих вище пропозиціях. Та тільки — в іншому варіанті, українському: у вигляді покірної своїм керівникам «телерадіоотари». І тепер перед українським громадянським суспільством і журналістською спільнотою у повний зріст має постати запитання: а як же і за допомогою чого зупинити цей мерзенний процес невпинного формування «телерадіоотари»?

ЯКЩО НЕ БУДЕ ДОВІРИ, ТО НЕ БУДЕ ЙІ СУСПІЛЬНОГО

Як я зрозумів, керівники ПАТ «НСТУ» хоч і поводити себе зовні ніби коректно, та відчувалося, що я їм там, у Києві, зі своїми вимогами та пропозиціями — як щось (і то - як мінімум) таке зайве і геть чуже-чужісіньке. Бо, як повідомив мені один із заступників голови правління, «ми тут і так майже впроголодь з дня у день працюємо... і якби ж Вам було відомо, якою кров'ю це нам дається!...». Однак не я ж вас, панове, набирав на роботу в те правління і не я вам призначав такі фантастичні за розмірами як для пересічного українського журналіста оклади. І ви краще подумали б не про це, а як їм живеться тепер після ваших таких диктаторсько-агресивних рішень по відношенню до журналістів, звукорежисерів, телеоператорів та до праців-

ників інших професій? Та і взагалі, за що їм жити? Особливо ж тим із них, які роками (а то й десятиліттями) є ще й активними представниками українського громадянського суспільства. Адже вони точно знають, що ані місцеві адміністрації, підконтрольні знахабнілим від свого постійного легкого збагачення олігархам, ані центри зайнятості нізащо не підуть їм назустріч, аби працевлаштувати відповідно до їхніх вмінь, навичок і вже здобутого досвіду.

А то, наприклад, Олександр ЛІЄВ уже й у виступах у соцмережах підкреслював, що я приїхав до Києва з тієї причини, щоб захистити свою дружину, Олену МАКОВІЙ, яку звільнили з роботи. Не хочу йому та його родині побажати навіть соті частки тієї дуже важкої дороги, яку здолала Олена протягом цих минулих майже 24-х років роботи (коли повернулася працювати на радіо після двох поспіль неправомірних звільнень, коли її лише на 15-му році роботи допустили до ведення передач у прямих ефірах, а тих її начальників, які неправдиво свідчили проти неї в судах, так і залишили на своїх місцях, перетворивши її працю тут у свого роду телерадіокатівню... а вона тим часом працювала ще й у літературно-творчій студії, де її вихованці вигравали навіть всеукраїнські конкурси чи ставали в них призерами...). Однак мушу сказати про наступне: зовсім не я захищав Олену МАКОВІЙ майже два роки в судах після двох її попередніх звільнень з роботи, а керівник нашої просвітянської і правозахисної організації Микола КОРОБКО, народний депутат України першого скликання; і зовсім не я захищив її і вивів із вестибулю приміщення ТРК «Криворіжжя» в робочий кабінет, коли вона більше десяти днів після переможного рішення Верховного Суду України змушена була там сидіти з милості керівника, а тодішній перший заступник голови криво-

різького об'єднання ВУТ «Просвіта» імені Тараса ШЕВЧЕНКА Володимир НАЛУЖНИЙ. І це лише тільки окремі приклади взаємопідтримки й допомоги з роботи нашої громадської організації.

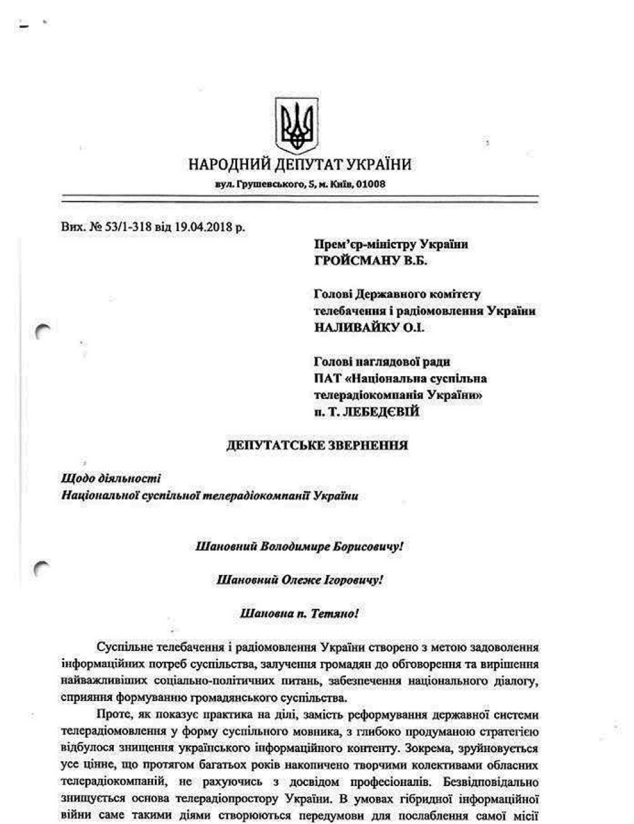
Однак все це аж ніяк не піднесе рівень довіри до сьогочасного керівництва ПАТ «НСТУ», а навпаки: примусить замислитися над тим, що ж то за такого монстра керівного ми виходили і як тепер з ним боротись?

Звичайно ж, люди по-різному ставляться до того, що відбулося після тотального скорочення тисяч людей. І частину із тих вражень (зокрема, — на рівні Дніпропетровщини) я подав тут і у попередніх матеріалах, які були опубліковані на сторінках газети «Промінь Просвіти Є». Сьогодні — продовжу.

Так, необхідно підкреслити, що ця справа може вже дійти і до рівня керівника уряду України, бо є депутатське звернення від керівника комітету Верховної Ради України з питань транспорту, народного депутата України Ярослава ДУБНЕВИЧА від 19 квітня 2018 року (**на світлинці - на 4-й сторінці**). Коментуючи обставини подання цього документу, він так пише у себе на профілі ФБ: «Масові звільнення. Цензура, бездумні знищення роками напрацьованого українського інформаційного контенту, зменшення висвітлення війни на сході і ще багато нелогічних рішень та кроків — так в нас відбувається формування суспільного телебачення. І це в час, коли на інформаційному фронті явно програємо. Так, державне телебачення потребувало змін і реформ, але зовсім не таких. Закрити більшість рейтингових програм, натомість транслювати контент 10-20 річної давності — це хіба прийнятно? Перш ніж щось руйнувати, треба знати, як і вміти створювати нове. Щодо діяльності НСТУ скерували депутатське звернення Прем'єр-міністру Володимиру ГРОЙСМАНУ, голові «Держкомтелерадіо» Олегу НАЛИВАЙКУ, голові наглядової ради ПАТ «НСТУ» Тетяні ЛЕБЕДЄВІЙ, голові ВР Андрію ПАРУБІЮ, щоб заслухати на сесії звіт голови правління НСТУ Зураба АЛАСАНІІ. З кількома запитаннями звернувшись і до самого АЛАСАНІІ. Більше півсотні колег-депутатів підтримали звернення. Щиро сподіваюсь, що Суспільне таки стане цікавим для суспільства».

А ось — від одного з членів наглядової ради ПАТ «НСТУ», В'ячеслава КОЗАКА: що він думав приблизно два роки тому і сьогодні, в 2018-му (стосовно долі як радіо, так і телебачення). Тож спочатку — один із уривків від записаного 21 квітня 2016-го року:

«... Взагалі, те, що трапилося з Національною радіокомпанією нагадує журналістам Українського радіо рейдське захоплення. Голова Комітету у своєму виступі зазначає, що мета створення однієї юридичної особи — об'єднати систему управління. І що? Чи є вже результати такого об'єднання? За кілька місяців ми побачили як працює менеджмент телебачення, його ефективність... Хто вони ці нові управлінці? Чого вони досягли? Як змінився UA: Перший? Чи зріс рейтинг? Чи не UA: Перший посідає 28 рядок з 30? Чи можна назвати нинішнє керівництво, яке, практично, узурпувало владу - ефективними мене-

джерями? Звичайно, ні.... Тому підтримую пропозиції народних депутатів О. КУЖЕЛЬ і О. ЛЯШКА, висловлених під час сьогоднішнього обговорення, щодо внесення правки до Закону «Про Суспільне телебачення і радіомовлення», яка передбачатиме створення двох, а не однієї юридичної особи (окремо радіо, окремо телебачення). Бо сьогодні виглядає так, що чомусь практично банкрут - телебачення домінує над радіо (Як на мене, це абсурд!). Якщо не змінити ситуацію, то радіо, даруйте, під такою «опікою» довго не протягне. Втім, домінування телебачення і тепер уже спільні борги суттєво погіршують соціальне забезпечення працівників радіо, оскільки немає можливості підвищувати мізерні зарплати, здійснювати доплати, а це провокує кадрову проблему».

А ось — деякі, на мій погляд, важливі моменти із написаного В'ячеславом КОЗАКОМ кілька днів тому, 21 квітня 2018-го:

«Цей пост я писав рівно 2 роки тому (Фейсбук нагадав мені, як спогад. Дякую йому). Як багато з цього часу сплило води. Але, на жаль, до порушених проблем нікому немає діла. Мушу констатувати, що уже пізно щось змінювати. Як на мене, точку неповернення пройдено. На Грінченка,9 робляться ремонти. Все приміщення здаватимуть в оренду. Журналісти, кого не оптимізували, переселяються. На першому поверсі по вул. Грінченка,9 незабаром гостинно відкриє двері ресторан (поруч з бомбосховищем!). За 2 роки, що минули, Українське радіо стало ще більш безправним. Його практично поглинули. Всі рішення щодо розвитку і функціонування ухвалюються на Мельникова,42. Генпродюсер Українського радіо фактично не впливає на планування, розвиток, частотний ресурс, перспективи переоснащення... Тепер це вже навіть не філія, а дирекція. Журналістів стає все менше і менше. Нові ведучі в прямому ефірі користуються ненормативною лексикою, порушуючи Закон про Суспільне. Їм ніхто не розповідав про традиції мовника з майже 100-річною історією. Українське радіо, на жаль, уже не є еталоном мовлення українською. Інформаційну службу радіо перевели на Мельникова,42 і туди ж вивезли краще обладнання. Тепер журналісти працюють в напіввіддільному приміщенні. Відбулося безпрецедентне скорочення штату. Не було дотримано навіть орієнтованих графіків так званої «оптимізації», про яку говорилося під час конкурсу на посаду голови правління. За півроку скорочено 2800 працівників. Відповідно до стратегії, яка захищалася торік, планувалося до квітня 2018 року скоротити наполовину менше. Тобто, мене, як члена Наглядової ради було введено в Оману».

Такі ось, поміж всього іншого, вималювалися проблеми, майже без ніяких звершень і досягнень.

Сергій ЗІНЧЕНКО

На світлинах: 1 стор. — перед входом в приміщення ПАТ "НСТУ"; 3 стор. — приміщення ПАТ "НСТУ", праворуч — Рамбаль КОШЕ з фільму "Іграшка"; 4 стор. — кадр з фільму "Іграшка": Ерік і Франсуа ПЕРРЕН.

Промінь Просвіти Є
Видавець і засновник – ГО "Криворізьке міське правозахисне товариство".
Свідоцтво про державну реєстрацію
№ 2162 — 900 р. видане 23.02.2017 р.
Передплатний індекс: 60093
Адреса редакції: 50099, м. Кривий Ріг,
вул. Церковна, буд. 3, к. 210. e-mail: kmpzt@ukr.net.
Тел. 067-568-39-73, 050-413-12-95

Редактор газети: Сергій ЗІНЧЕНКО,
Редакційна колегія: Сергій ДАШ-
КОВСЬКИЙ, Сергій ЗІНЧЕНКО, Микола
КОРОБКО (голова об'єднання), Олександр
ЧИЖИКОВ. Логотип виготовив Вадим
БОРИСЕНКО. Газета виходить двічі на
місяць. Комп'ютерна верстка Л. Верьовка.

Відповідальність за точність наведених фактів, цифр та імен несуть автори матеріалів.
Редакція не рецензує і не повертає рукописи.
За умови використання наших матеріалів посилання на газету «Промінь Просвіти Є» обов'язкове.

Газету друкує офсетним способом
КП «Криворізька друкарня»
Криворізької міської ради
50050, м. Кривий Ріг,
пр. Металургів, 28,
тел. 90-63-35.
Обсяг - 1 друкований аркуш.
Наклад - 1000 примірників.
Замовлення № 804.